

Predikan av Jenny Arnerlöf, Domsöndagen 2021

Sedan 2008 har ett tidur, som också är en konstillation i rostfritt stål och guld, stått vid ingången till biblioteket på Korpus Kristi college i Cambridge. Installationen heter The Chronophage som betyder "tidsätaren" på grekiska. Som en svensk journalist beskrev det, är "Tidsätaren en svart gräshoppa med lysande ögon, sittande ovanpå en massiv guldpläterad rundel med en yta 'som om en sten kastats i en pöl av flytande metall' och gett upphov till en serie frusna koncentriska cirklar." Cirklarna representerar tid som flödar fram som en våg från en Big Bang. Den meterlånga Gräshoppan rör sig med oregelbundna ryckningar vars syfte är att påminna förbigående om att tiden är relativ och den inte är på vår sida. Enligt John Taylor, installationens uppfinnare, är den menad att skrämja, och påminna människor om vikten av att ta vara på tiden.

Domsöndagen har ett ryckte om att vara skräckinjagande, men en seriös reflektion kring sekulära tidsuppfattningar som liknar Chronophagens budskap är minst lika fasansfull om inte mer så. För vem kan någonsin ta vara på tiden på ett tillfredsställande sätt? Enligt vilken mått ska det mätas? Mellan upplysningen och vår egen tid blev det vanligt att tänka på tiden som en uppåtgående linje av framsteg och förbättringar genom vetenskap som gjorde den Kristna tron (och egentligen all religion) omodern.

Flera världsomfattande krig senare, i efterdyningarna av kolonialismen där överklassens sätt att ta vara på tiden innebar förtryck och utnyttjande av de underdåniga, och med Glasgow mötets förhandlingar färsk i minnet, vet vi att världens dominanta berättelse om tidens kurs och utveckling inte är så enkelt.

Framstegens offer och jorden själv ropar efter rättvisa och vem av oss kan ge det?

På domsöndagen, eller Kristus konungens dag, minns vi att det finns En vars dom är rättvist och mäktig att ställa till rätta allt som är fel. Han kan göra det för att Han inte är bunden av tidens begränsningar. För cirka två tusen år sedan kom Jesus Kristus, Gud förkroppsligad, in i tiden och förvandlade den från att vara vår fiende till att vara en plats där Guds evighet bryter in med försoning och förnyelse för vår döende, sargade skapelse.

Domens evangelium är att det kommer en dag när allt är ställt till rätta eller "då världen är vorden Guds rike" som det står i Psalmboken. Det kommer en dag när himmelens Herre är konung på jorden". Men där vi möter Kung Jesus i dagens evangelietext var det långt ifrån klart att han var av evigt kungligt påbrå. Hans hemlöshet påpekades tidigare i Matteusevangeliet (8:20). Det kombinerat med hans illa beryktad härkomst och brist på mäktiga sociala kontakter gjorde inte Jesus identitet uppenbar för någon. (Jesus gömda identitet är ju inspirationen för Aragorn i Sagan om Ringen). Kungligheter har över lag inte varit kända för att umgås med bönder och arbetare, men Kristus är ingen jordisk kung. Jordiska kungar har generellt sätt markerat sin ställning genom att stå över sitt folk med makt och myndighet. Men Kristus är en kung vars storhet syntes bland annat genom en tidskrävande omsorg om de till synes obetydliga.

Det är då passande att några dagar innan han dömdes till döden som en av samhällets minst ansedda personer, gjorde Jesus klart för lärjungarna vad som gäller i den allvarligare domen som kommer. Jesu fullständiga

identifikation med de utstötta och förtryckta är nyckeln till att förstå hans ord om fåren och getterna.

Domen som kommer handlar om vårt möte med den ultimata verkligheten där alla våra illusioner om oss själva avslöjas. Den dagen kommer vi, och alla människor på jorden, att förstå karaktären av kung Jesus kärlek för oss; det är en kärlek utan jordiska motstycke. Domen som kommer handlar om huruvida vi har bejakat Kung Jesu avbild i oss själva och andra. Har Kristus sätt att se värdet i varje levande människa blivit en del av vem vi är?

Både fåren och getterna i Jesu berättelse verkar lika förvånade över vad domen avslöjade om dem. De verkar inte ha tyckt att de gjorde eller lät bli att göra något extraordinärt. Det är de enkla och vardagliga handlingar av omsorg vi gör för de svaga i vår omgivning som sätter oss i kontakt med Guds rike. Det är inte de stora misstagen vi har begått och ångrat som vi blir dömda för - det är summan av många till synes små och vardagliga val som förbereder oss för att stå inför Guds ofiltrerade närvaro.

Vi läser denna berättelse och genast börjar vi fundera över vilken grupp vi hör till. Hur ser våra livs bokslut ut? Har vi gjort nog för att vara får med ett överskott eller är det gränsfall och dags att satsa på lite mer välgörenhet? Det är just denna insikt, att ingen av oss är 100% får eller 100% gett, som fick fysiker-präst Sir John Polkinghorne att se på dom som en process mer än ett utlåtande. Att Guds dom inte handlar om att förstöra - det handlar om att raffinera. Domens eld är till för att bränna bort allt som inte kan bestå i mötet med Gud.

Enligt denna berättelse handlar den yttersta domen inte om vad vi tror - det handlar om vad vi har blivit i förhållande till vad Gud vill se oss bli. Det handlar om vad vi har gjort med den tiden vi har fått. Har vi ansträngt oss

att göra något vänligt och förbarmande mot människor som från världens perspektiv inte kan göra mycket för oss i gengäld? Har vi härmat vår himmelska kungs förbarmande över människor med en bristande känsla när det gäller sitt eget självvärde? Har vi levt vårt liv i samklang med Guds rikes omvända logik?

På den yttersta domens dag kommer många människor att upptäcka att de har tjänat Kung Jesus utan att förstå att de har gjort det. Enligt berättelsen kommer många som har trott att de hörde till kungens hjord att till sin förvåning upptäcka att de inte gjorde det. Endast kungen vet vilka som är vilka. Det finns allvar i dessa ord och det gör det därför att vad vi gör med våra liv är en allvarlig fråga. Det som är viktigt för oss att veta idag är att det bästa sättet att bli ett får inte är att satsa på att bli det – det är att satsa på att följa herden. Att följa hans ledning och lyda hans bud. Han förmår att leda oss genom övergången från tiden till evigheten.

Exakt hur det ska gå till vet vi inte. Att spekulera om sådana detaljer är att distraheras från vad som är viktigt – att lära känna och tjäna Kristus vår herde och kung. Hans rike är verkligt och det bryter fram här i tiden. Om vi känner Konungen Kristus behöver vi inte frukta tidens gång. Vi kan vänta med hopp på domens dag.

Denna predikan började med att jag berättade om Chronophagens gräshoppa som äter upp tiden. Avslutningsvis vill jag dela ett ord från Profeten Joels bok som förmodligen är mindre känt. Det är en av Gamla Testamentets mest hoppfulla texter om Guds framtid och jag tror inte att John Taylor kände till det när han valde en gräshoppa för sitt tidur. I Joels bok säger Gud:

”Och jag skall gottgöra er för åren som slukades av gräshopporna, av gräsbitarna, gräsätarna och gräsgnagarna...

Då skall ni inse att jag finns mitt i Israel, att jag, Herren, är er Gud, jag och ingen annan. Och aldrig mer skall mitt folk stå med skam.” (Joel 2:27-28)

Jag vet inte vad ni känner skam över eller vilka år ni känner gick förlorade, uppätta av gräshoppor eller destruktiva krafter som ni inte kunde hindra.

Idag får vi öppna våra hjärtan och ta emot domens evangelium – att det kommer en dag när rättvisa och godhet ska råda och allt som har varit fel kommer att gottgöras av Gud. Amen.